

шевського *О.О.Філіппова* («Наш край в XVI ст.»). Подіям національно-визвольної війни 1648–1657 рр. присвятили свої виступи студентка 2-го курсу того ж навчального закладу *Т.П.Кілієник* («Герой Визвольної війни українського народу, наш земляк і брацлавський полковник Данило Нечай»), краєзнавець *М.П.Йолтуховський* («Події визвольних змагань у Барському старостві») та ін.

Жваво проходило обговорення доповідей учасників третьої секції «М.Грушевський і Бар» (керівник *Ю.А.Зінько* – канд. іст. наук, доцент, директор Інституту історії, етнології й права Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського). Д-р іст. наук, професор, завідувач кафедри історії та етнографії України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького *В.В.Масненко* виголосив доповідь «Михайло Грушевський про сутність історичного процесу: постреволюційні рефлексії». Д-р іст. наук, доцент, завідувач кафедри історії України Інституту історії, етнології й права Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського *Г.М.Романюк* і студент 2-го курсу Барського ГПК ім. М.Грушевського *Б.І.Романюк* у спільній доповіді порушили питання щодо особливостей збору матеріалів про Барське староство, написання й захист магістерської дисертації М.Грушевським («На порозі наукової зрілості. М.Грушевський – магістрант Київського університету»).

У рамках конференції працювала четверта секція – «Політичний, соціально-економічний та культурний розвиток краю у ХХ ст.» (керівник *А.М.Подолінний* – канд. філ. наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського), на якій було виголошено ряд доповідей, у т.ч. «Містечка Барщини в добу Української революції 1917–1920 рр.» (канд. іст. наук, доцент кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету *О.Б.Комарницький*), «Соціально-економічний розвиток Барського краю в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.» (провід. наук. співроб. Хмельницького обласного краєзнавчого музею *С.М.Єсюнін*) та ін.

Учасники п'ятої секції (керівник *О.Д.Козак* – барський міський голова) обговорювали питання розвитку міста й району після проголошення незалежності України, а також міжнародні контакти Бара.

Підсумовуючи на заключному пленарному засіданні роботу конференції д-р іст. наук *Л.В.Баженів* відзначив високий науковий рівень виголошених доповідей, професіоналізм членів оргкомітету, активність студентської молоді. Загальний обсяг виданого за матеріалами заходу збірника становить 448 стор.

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО БІБЛІОТЕКИ ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАНУ

Адміністративно-територіальний устрій Житомирщини 1795–2006 роки: довідник: офіційне видання / Голова редкол. *І.О.Рафальський*. – Житомир: Волинь, 2007. – 620 с.

Александрович В.С., Ричков П.А.
Собор святого Юра у Львові. – К.: Техніка, 2008. – 232 с.

Алексієвець Л.
Польща: Утвердження незалежної держави 1918–1926. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 466 с.

Арендт Х.
Люди за темних часів. – К.: Дух і літера, 2008. – 320 с.

Артазей І.
Незахищені. – Луцьк: Надтир'я, 2007. – 288 с.

Балушок В.
Українська етнічна спільнота: етногенез, історія, етніонімія / Відп. ред. *Г.Скрипник*. – Біла Церква: Вид. О.В.Пшонківський, 2008. – 304 с.

Бевз Т.А.
Партія національних інтересів і соціальних перспектив: (політична історія УПСР). – К.: ПІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2008. – 587 с.

Болебрух А.Г.
Нариси з історії громадської самосвідомості: (суспільна думка України та Росії ХІ–ХІХ ст.). – Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2008. – 452 с.

Бульба-Боровець Т.
Армія без держави: Слава і трагедія Українського повстанського руху. Спогади. – К.: Книга року, 2008. – 318 с.

Вакулич В.
Синдром тероризму / За ред. *Б.І.Канцелярука*. – Х.: УкрНДНЦ, 2007. – 415 с.

Верба І.В.
Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884–1973). – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2008. – 324 с.

- Винниченко В.**
Відродження нації: Заповіт борця за визволення / Відп. ред. Я.М.Орос. – К.: Книга року, 2008. – 800 с.
- Відейко М.**
Трипільська цивілізація. – К.: Наш час, 2008. – 160 с.
- Відейко М.Ю.**
Україна: від Трипілья до антів. – К.: КВІЦ, 2008. – 280 с.
- Відейко М.Ю.**
Шляхами трипільського світу. – К.: Наш час, 2008. – 296 с. (серія «Невідома Україна»)
- В'ячеслав Липинський та його доба:** Наук. зб. / Відп. ред. Ю.Терещенко. – К.; Житомир: КНЛУ, 2008. – 390 с.
- Газін В.**
Гетьман Павло Тетеря: Соціально-політичний портрет. – Кам'янець-Подільський: Аксиома, 2007. – 196 с.
- Генерал Петро Григоренко:** Спогади, статті, матеріали / Упоряд. О.Обертас. – К.: Смолоскип, 2008. – 832 с.
- Голодомор 1932–1933 років:** злочин влади – трагедія народу: Документи і матеріали / Кол. упоряд.: В.С.Лозицький (кер.), О.В.Бажан, С.І.Власенко; голова редкол. О.А.Удод. – К.: Генеза, 2008. – 504 с.
- Горовий А.**
Перший іконописець Київської Русі – Аліпій. – К.: Наш час, 2008. – 140 с. (серія «Невідома Україна»)
- Грабовський С.**
Генії проти ідіотів: Алгоритми української історії. – К.: Стилос, 2008. – 352 с.
- Гринів О.**
Українська націологія між світовими війнами: Історичні нариси. – Л.: Світ, 2008. – 432 с.
- Дельсж Р.**
Нариси з історії антропології: Школи. Автори. Теорії. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 288 с.
- Державний архів в Автономній Республіці Крим:** Анотований реєстр описів / Відп. ред. Л.Гурбова. – Сімферополь: АнтикВА, 2007. – Т.1: Фонди дорадянського періоду. – 388 с.
- Державний архів Хмельницької області:** Путівник / Гол. редкол. О.А.Удод. – Хмельницький: Державний комітет архівів України, 2008. – Т.1. – 609 с.
- Добко О.**
Слідами тиранів. – Луцьк: Волинська книга, 2007. – 264 с.
- Добров П.В., Бабенко С.Ю.**
Евакуація з України в роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.). – Донецьк: ДонНУ, 2008. – 160 с.
- Добров П., Удалова Т.**
Допомога трудівників Донбасу фронту в роки Великої Вітчизняної війни. – Донецьк: Норд-Прес, 2006. – 237 с.
- Дорошко М.**
Номенклатура: керівна верхівка радянської України (1917–1938 рр.). – К.: Ніка-Центр, 2008. – 368 с.
- Дослідження світової політики:** Зб. наук. пр. / Відп. ред. В.К.Гура. – К.: Ін-т світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2008. – Вип.42. – 270 с.
- Ейдос:** Альманах теорії та історії історичної науки / Голов. ред. В.Смолій. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – Вип.3, ч.1. – 525 с.
- Еліта Слобідської України:** Списки козацької старшини 60-х років XVIII століття / Упоряд. С.Потапенко. – Х.: Райдер, 2008. – 496 с.
- Енциклопедія Львова.** – Т.2 / За ред. А.Козицького. – Л.: Літопис, 2008. – 608 с.
- Енциклопедія сучасної України.** – К.: Наук. тов. ім. Шевченка НАН України, 2007. – Т.7: Г – Ді. – 708 с.
- Скельчик С.**
Російсько-українські стосунки в радянській історичній уяві. – К.: Часопис «Критика», 2008. – 304 с.
- Сльников М.**
Золотоординські часи на українських землях. – К.: Наш час, 2008. – 176 с. (серія «Невідома Україна»)
- Сржабкова Б.**
Шкільна справа та шкільна політика в рейхскомісаріаті «Україна» 1941–1944: У світлі німецьких документів. – К.: Наукова думка, 2008. – 271 с.
- Закарпаття в етнополітичному вимірі /** Голова редкол. Ю.Левенець. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса, 2008. – 682 с.
- Звіти подільських губернаторів (кінець 1860-х – середина 1880-х рр.) /** Авт.-упор. Ю.С.Земський, В.В.Дячок. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 127 с.

- Іваненко В., Романець Н.**
Голодомор 1932–1933 років на Дніпропетровщині та Запоріжчині. – К., 2008. – 64 с. (серія «Голодомори»)
- Ільченко О.**
Деякі сни, або Київ, якого немає. – К.: Грані, 2007. – 104 с.
- Історія адміністративно-територіального устрою Чернігово-Сіверщини:** Матеріали наук.-практ. конф. (Чернігів, 4 жовтня 2007 р.) / За ред. С.А.Леп'явка. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. – 180 с.
- Київ: «Скарбниця документальної пам'яті»** / Ред. С.Ю.Карамаша. – К.: КММ, 2007. – Вип.2. – 138 с.
- Князі Масальські:** Документи і матеріали XVI ст. / Відп. ред. В.Німчук. – К.: Пульсари, 2007. – Вип.1. – 176 с.
- Коваль Р.М.**
Отаман Зелений: Історичний нарис. – К.; Вінниця: Державна картографічна ф-ка, 2008. – 200 с.
- Консерватизм:** Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер. Антологія / Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий. – Вид. 2-е, перероб. і доповн. – К.: Простір, Смолоскип, 2008. – 788 с. (наук. серія «Політичні ідеології»)
- Копилов С.А., Газін В.В.**
Історичний факультет Кам'янець-Подільського національного університету: Історичний нарис. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 76 с.
- Кубань – Україна:** питання історико-культурної взаємодії / Відп. ред. А.М.Авраменко. – Краснодар: Картика, 2007. – Вип.2. – 250 с.
- Кульчицький С.**
Голод 1932–1933 рр. в Україні як геноцид: мовою документів, очима свідків. – К.: Наш час, 2008. – 240 с.
- Кульчицький С.**
Російська революція 1917 року: новий погляд. – К.: Наш час, 2008. – 80 с.
- Купчинин М.**
Рід наш – цвіт наш. – К.: Логос, 2008. – 124 с.
- Кучер В.І.**
Володимир Винниченко про політичні події міжвоєнної доби: погляд із «Закутка». – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2008. – 68 с.
- Кучер В., Муха Д.**
Соціал-революціонер на тлі доби: Павло Христюк про соціально-політичні процеси часів Центральної Ради. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2008. – 106 с.
- Кучма Л.**
Кроки становлення національної економіки 1994–2004 роки: Доп. та виступи Президента України, офіц. док.: У 2 кн. – К.: Либідь, 2008. – Кн.1: Подолання кризи. Радикальні економічні реформи. 1994–1999 роки. – 520 с.
- Кучма Л.**
Кроки становлення національної економіки 1994–2004 роки: Доп. та виступи Президента України, офіц. док.: У 2 кн. – К.: Либідь, 2008. – Кн.2: Утвердження механізмів сталого розвитку. Системне поглиблення трансформаційних реформ. 2000–2004 роки. – 544 с.
- Лобода Т.**
Василь Кравченко. Громадська, наукова та просвітницька діяльність. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2008. – 238 с.
- Малаков Д.**
Кияни. Війна. Німці. – К.: Амадей, 2008. – 364 с.
- Малярчук О.**
Тоталітаризм проти західноукраїнського села. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. – 228 с.
- Марочко В., Мовчан О.**
Голодомор в Україні 1932–1933 років: Хроніка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 294 с.
- Махно Н.**
Сповідь анархіста / Відп. ред. Я.М.Орос. – К.: Книга Роду, 2008. – 624 с.
- Мельничук О.І.**
Міжнародно-правовий статус всесвітньої культурної і природної спадщини. – К.: Наук. думка, 2008. – 285 с.
- Міжнародні зв'язки України:** наукові пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр., засн. 1991 р. / Відп. ред. С.В.Віднянський. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – Вип.17: Зб., присвяч. чл.-кор. НАН України І.М.Мельниковій. – 355 с.
- Мільчев В.**
Запорозжці на Військовому Кордоні Австрійської імперії 1785–1790 рр.: (дослідження та матеріали). – Запоріжжя: ТанDEM-У, 2007. – 172 с.
- Мокляк В.**
Полтавський полк: Наук.-попул. нарис історії полку з часу його виникнення до кінця XVII ст. – Полтава: Дивосвіт, 2008. – 112 с.

- Нагребецький А.**
Трагедія мого краю: Етапи «великого» шляху на Шаргородщині: розкуркулення, колективізація, голодомор. – Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2008. – 476 с.
- Наливайко С.**
Етнічна історія давньої України. – К.: Свшан-зілля, 2007. – 624 с.
- Національна академія наук України.** Анотований каталог книжкових видань 2007 року / Упоряд. А.І.Радченко, М.В.Язвинська. – К.: Академперіодика, 2008. – 389 с.
- Недужко Ю.В.**
Державний центр Української Народної Республіки в екзилі (друга половина 40-х – 50-ті роки ХХ ст.). – Луцьк: Волинська обласна друк., 2007. – 90 с.
- Ніколенко А.П.**
Переяславу – 1100 років. – К.: Міленіум, 2007. – 296 с.
- Однороженко О.**
Гербовник Вацлава Рудіковського: Геральдичні виписи. – Х., 2008. – 96 с.
- Однороженко О.**
Князівська геральдика Волині середини XIV–XVIII ст. – Х., 2008. – 180 с.
- Однороженко О.**
Родова геральдика Русо-Влахії (Молдавського господарства) кінця XIV–XVI ст. – Х., 2008. – 156 с.
- Онопрієнко В., Щербань Т.**
Джерела з історії українського наукового товариства в Києві. – К., 2008. – 352 с.
- Осауленко Л., Засєкін В.**
Гетьман України Павло Скоропадський 29 квітня 1918 року – 14 грудня 1918 року. – Луцьк, 2003. – Кн.І. – 592 с.
- Осауленко Л., Засєкін В.**
Гетьман України Павло Скоропадський. – Луцьк, 2007. – Кн.ІІ. – 704 с.
- Охорона пам'яток історії і культури в Україні (1917–1918 рр.):** Зб. документів і матеріалів / Авт.-упор. О.О.Нестуля, С.І.Нестуля, Г.Я.Рудий; відп. ред. В.О.Горбик. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – 320 с.
- Паталєєв О.В.**
Старий Київ: Зі спогадів Старого Грішника / Голов. ред. С.Головко. – К.: Либідь, 2008. – 432 с.
- Перерва В.**
Історія шкільництва в містах і селах Київщини XIX – початку ХХ ст. – Біла Церква: Вид. О.Пшонківський, 2008. – 672 с.
- Петренко М.І.**
Церковнопарафіяльні школи Лівобережної України в системі освітньої політики уряду Російської імперії (1884–1917 рр.). – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 161 с.
- Південний архів:** Зб. наук. пр. Іст. науки / Гол. ред. В.М.Дарієнко. – Херсон: ХДУ, 2008. – Вип. XXVIII–XXIX: На пошану проф. В.М.Дарієнка з нагоди його 80-річного ювілею. – 432 с.
- Підгайний С.**
Українська інтелігенція на Соловках. Недостріляні. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 326 с.
- Поліщук В.**
Князі Масальські на Волині у XV ст. за документами Державного історичного архіву Литви: Руська титулована знать у просторі Велико-го князівства Литовського / Відп. ред. О.Маврін. – К.: Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України, 2007. – 100 с.
- Н.Д.Полонська-Василенко:** покажчик документальних матеріалів в архівах України / Упоряд. І.В.Верба, С.Г.Водотика, Н.І.Швайба. – К.; Запоріжжя: Тандем-У, 2008. – Вип.19: Старожитності Південної України. – 366 с.
- «Полтавщина: історичні шляхи та перспективи розвитку»:** Зб. матеріалів Всеукраїнської наук. конф. 19 вересня 2007 р., присвяч. 70-річчю утворення Полтавської області / Гол. редкол. П.І.Матвієнко. – Полтава, 2007. – 162 с.
- Портнова Т.**
Міське середовище і модернізація: Катеринослав середини XIX – початку ХХ ст. – Дніпропетровськ: Інновація, 2008. – 104 с.
- Прогноз демографічного розвитку України на період до 2050 року.** – К.: Державний комітет статистики України, 2007. – 54 с.
- Реабілітовані історією:** Миколаївська область / Гол. редкол. П.Т.Тронько. – К.; Миколаїв: Світогляд, 2007. – Кн.3. – 655 с.
- Редліх Ш.**
Разом і нарізно в Бережанах: Поляки, євреї та українці, 1919–1945. – 2-е вид. – К.: Дух і літера, 2007. – 304 с.
- Рожко В.Є.**
Печерні монастирі Волині і Полісся: Історико-краєзнавчий нарис / Гол. ред. Д.Головенко. – Луцьк: Волинська книга, 2008. – 256 с.
- Романцов В.О.**
Населення України і його рідна мова за часів радянської влади та незалежності (XX – початок ХХІ ст.). – К.: Вид. ім. О.Теліги, 2008. – 184 с.

- Себга Т.**
Методичні рекомендації до видання іншомовних писемних джерел XIX – початку XXI ст. – К.: Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського, 2008. – 76 с.
- Сергійчук В.**
Що дала Україна світові. – К.: ПП Сергійчук М.І., 2008. – 288 с.
- Тельвак В.**
Творча спадщина Михайла Грушевського в оцінках сучасників: (кінець XIX – 30-ті роки XX століття) / Наук. ред. Р.Піріг. – К.; Дрогобич: Вимір, 2008. – 494 с.
- Теми і мотиви поезії Тараса Шевченка /** Упор. Н.Чамата. – К.: Наук. думка, 2008. – 376 с.
- Трипільська скарбниця: Путівник /** Упоряд. В.Трачук. – К., 2008. – 128 с.
- Україна в 2007 році: Щорічні оцінки** суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку / Гол. редкол. Ю.Г.Рубан. – К.: НІСД, 2007. – 538 с.
- Україна в 2008 році: Щорічні оцінки** суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку / За заг. ред. Ю.Рубана. – К.: Нац. ін-т стратегічних досліджень, 2008. – 744 с.
- Україна і Ватикан: Серія збірників наукових праць /** Гол. ред. А.М.Колодний. – Івано-Франківськ; К., 2008. – Вип.1: Українсько-ватиканські відносини в контексті суспільних і міжнародних проблем. – 576 с.
- Україна – Польща: історична спадщина і** суспільна свідомість / Відп. ред. М.Литвин. – Л., 2007. – Вип.2: Депортації 1944–1951. – 294 с.
- Український історичний збірник 2008 /** Гол. ред. Т.Чухліб. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – Вип.11. – 504 с.
- Український транзит в політичному та соціокультурному вимірах: Матеріали засідання** Дискусійного клубу української науково-педагогічної інтелігенції 15 травня 2008 року / Відп. ред. Н.А.Шип. – К.: УДУФМТ, 2008. – 44 с.
- Філологічні науки, 1996: Наук.-допом.** бібліогр. покажч. / Авт.-уклад. О.О.Козак. – К.: Стило, 2007. – 528 с.
- Шевченко В.**
Скасування кріпосного права у 1861 році: спроба нетрадиційного аналізу / Відп. ред. О.П.Реєнт. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – 96 с.
- Шип Н.А.**
Організаційно-правові засади діяльності Київської духовної академії (1819–1919 рр.). – К.: УДУФМТ, 2008. – 48 с.
- Що ми залишимо нащадкам?:** Зб. мат. і док. про держ., громад. діяльн. та наук. роботу акад. НАН України, Героя України П.Т.Трощака / Упор. Я.В.Верменич, В.М.Іршенко; за ред. В.А.Смолія. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2008. – 552 с.
- Літературу підібрали: завідувача науково-інформаційним відділом Інституту історії України НАНУ Л.Я.Муха та головний спеціаліст науково-інформаційного відділу Інституту історії України НАНУ І.Л.Островська*